

Sygn. akt I ACz 1749/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

Sędziowie: SSA Józef Wąsik (spr.)

SSA Zbigniew Ducki

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)spółka akcyjna w S.

przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O.

o ustalenie

na skutek zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 27 lipca 2015 r., sygn. akt VII GC 148/15

w przedmiocie zabezpieczenia

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościółek SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Cz 1749/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 27 lipca 2015r Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek powoda o zabezpieczenie roszczenia złożony w sprawie z powództwa (...)spółki z o.o. w S. przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) spółce z o.o. w O. o ustalenie, uznając, że powód bezwątpienia nie uprawdopodobnił interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Na uzasadnienie rozstrzygnięcia Sąd podniósł następujące argumenty:

Powód wniósł przeciwko pozwanemu Syndykowi pozew o ustalenie, że powodowi na dzień ogłoszenia upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O., tj. na dzień 26.11.2013 r., na mocy umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie zbioru materiałów o zmiennym składzie z dnia 21.07.2011r. zawartej pomiędzy powodem, a (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O. przysługiwało prawo własności kątowników ujawnionych w spisie inwentarza sporządzonym przez pozwanego w ramach postępowania upadłościowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w K.pod sygnaturą akt V GU 46/13, tożsamy gatunkowo kątownikami wymienionymi w w/w umowie przewłaszczenia [załączniku do niej], o wartości nie wyższej 490 745,09 zł oraz, że powodowi nadal przysługuje to prawo własności, a także ustalenie, że w ramach przysługującego prawa własności w toku postępowania upadłościowego powodowi przysługuje prawo do sumy uzyskanej z likwidacji kątowników do kwoty uzyskanej za te kątowniki, lecz nie wyższej niż 490 745,09 zł na zaspokojenie umieszczonej na liście wierzytelności w/w postępowaniu upadłościowym wierzytelności powoda w kwocie 490 745,09 zł, zabezpieczonej prawem własności tych kątowników na mocy w/w umowy przewłaszczenia.

Powód złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego do zdeponowania wszelkich kwot uzyskanych z tytułu sprzedaży kątowników wymienionych w spisie inwentarza w ramach postępowania upadłościowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w K. pod sygnaturą akt V GU46/13 na sądowym rachunku depozytowym do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania oraz szczegółowego ewidencjonowania sprzedawanych w toku postępowania upadłościowego kątowników w sposób pozwalający ustalić sprzedawany gatunek kątownika, masę/ilość kątownika oraz uzyskaną cenę, tak by możliwe było ustalenie jaką kwotę pozwany otrzymał w toku likwidacji masy upadłości za konkretny gatunek masę/ilość kątownika, a także poprzez zakaz wydawania w/w kątowników osobom trzecim, które rościłyby sobie do nich jakiegokolwiek prawa [z wyłączeniem nabywców w/w kątowników w toku likwidacji masy upadłości (...)] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w O., w szczególności prawo do wyłączenia ich z masy upadłości – również do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania. Według powoda uprawdopodobnił on swoje roszczenie w uzasadnieniu niniejszego pozwu.

W jego ocenie interes prawny w udzieleniu mu zabezpieczenia jest także oczywisty. Dokonanie przez pozwanego sprzedaży przewłaszczonej na rzecz powoda kątowników w toku postępowania upadłościowego z pominięciem prawa odrębności spowoduje, że niniejsze powództwo straci sens. Powód bezpowrotnie straci bowiem interes w tym, aby do ustalenia własności doszło, gdyż własność ta przejdzie na nabywcę w trybie egzekucyjnym [bez obciążeń], a środki pochodzące z masy zostaną podzielone pomiędzy innych wierzycieli, z pominięciem powoda. Jednocześnie powód dostrzega, że zakaz zbywania przewłaszczonej kątowników mogłoby negatywnie wpłynąć na ekonomikę postępowania upadłościowego [a wprowadzenie art. 70¹ PUN miało tę ekonomikę wspomóc]. Dlatego też wniosek o zabezpieczenie nie zmierza, do ustalenia zakazu zbywania – tym bardziej, że spis inwentarza umożliwi dokonanie porównania i wyodrębnienia kątowników stanowiących własność powoda, bez ich oględzin z natury. Tego typu zakaz zbywania obciążałby pozwanego ponad potrzebę [art. 730¹ § 3 in fine kpc]. Jednocześnie nie będzie takim obciążeniem dla pozwanego, jeśli ustanowiony zostanie zakaz podziału między wierzycieli środków uzyskanych ze sprzedaży wszystkich kątowników ujawnionych w spisie inwentarza [wszystkich, bo póki co istnieje spór, co do identyfikacji], wraz z obowiązkiem odrębnego ewidencjonowania kwot uzyskanych z tytułu sprzedaży tych kątowników i wpłacanie tych kwot na rachunek depozytowy Sądu [do depozytu sądowego]. Dzięki temu po zakończeniu niniejszego procesu ewentualnym wyrokiem ustalającym Powód otrzyma kwotę nie wyższą niż 490 745,09 zł ewentualnie pozwanemu przypadnie nadwyżka, Jednocześnie istnieje możliwość, że do spornych kątowników mogą sobie rościć równoległe prawa [w szczególności prawo własności] inne osoby, które mogłyby domagać się wyłączenia ich z masy upadłości. Takie wydanie również mogłoby uniemożliwić lub znacznie utrudnić osiągnięcie celu niniejszego postępowania.

Powód domagał się ustanowienia zakazu podziału między wierzycieli środków uzyskanych ze sprzedaży wszystkich kątowników ujawnionych w spisie inwentarza [wszystkich, bo póki co istnieje spór, co do identyfikacji], wraz z obowiązkiem odrębnego ewidencjonowania kwot uzyskanych z tytułu sprzedaży tych kątowników i wpłacanie tych kwot na rachunek depozytowy Sądu [do depozytu sądowego]. Dzięki temu po zakończeniu niniejszego procesu ewentualnym wyrokiem ustalającym Powód otrzyma kwotę nie wyższą niż 490 745,09 zł ewentualnie pozwanemu przypadnie nadwyżka, Jednocześnie istnieje możliwość, że do spornych kątowników mogą sobie rościć równoległe prawa [w szczególności prawo własności] inne osoby, które mogłyby domagać się wyłączenia ich z masy upadłości.

Do wniosku powód załączył dokumenty w postaci: postanowienia Sądu Rejonowego wK.z dnia 26.11.2013r., sygnatura akt V GU 46/13, umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie zbioru materiałów o zmiennym składzie z dnia 2011 r. z notarialną klauzulą daty pewnej z dnia 19.08.2011 r. nadaną przez notariusza A. U. repertorium (...), odpisu z KRS powoda, wyciągu z listy wiarygodności, obejmujący odmowę uznania zabezpieczenia, złożonej w postępowaniu upadłościowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w K., sygnatura akt V GU 46/13.

Sąd stwierdził, że jakkolwiek uprawniony uprawdopodobnił roszczenie podlegające zabezpieczeniu, to jednakże w niczym nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu mu zabezpieczenia. Nie jest bowiem uprawdopodobnieniem jego istnienia samo powołanie się przez wnioskodawcę na możliwość, że do spornych kątowników mogą sobie rościć równoległe prawa [w szczególności prawo własności] inne osoby, które mogłyby domagać się wyłączenia ich z masy upadłości. Powód tym samym powołuje się, że bezpowrotnie straci interes w tym,

aby do ustalenia własności doszło, gdyż własność ta przejdzie na nabywcę w trybie egzekucyjnym [bez obciążeń], a środki pochodzące z masy zostaną podzielone pomiędzy innych wierzycieli, z pominięciem powoda. Rozumowanie uprawnionego zmierza do wnioskowania, iż w każdym przypadku udzielenie zabezpieczenia następowałoby niejako automatycznie, co ze względu na treść przepisów części II tytułu I k.p.c. jest nieuprawnione. Nie bez powodu w/w przepisy wymagają uprawdopodobnienia, przez wnioskodawcę, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Powyższą przesłankę Sąd Okręgowy rozpatrując wniosek powinien zbadać wedle dokumentów do niego załączonych i szczegółowych twierdzeń stron. w ocenie Sądu Okręgowego uprawniony niewątpliwie w niniejszym przypadku nie uprawdopodobnił wniosku w zakresie wykazania przesłanki interesu prawnego w rozumieniu przepisu art. 730¹ §1 kpc. Zatem samo jedynie twierdzenie Uprawnionego, bez przedłożenia Sądowi Okręgowemu w tym względzie stosownych dowodów, jest w niczym nieuprawnione. Powód nie wykazał w sposób dostateczny faktu istnienia okoliczności uniemożliwiających lub poważnie utrudniających osiągnięcie celu postępowania. Nie jest bowiem wystarczające oparcie się jedynie na gołosłownym stwierdzeniu powoda, iż środki pochodzące z masy upadłości zostaną podzielone pomiędzy innych wierzycieli, z pominięciem powoda.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód wnosząc o zmianę postanowienia i zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego do zdeponowania wszelkich kwot uzyskanych z tytułu sprzedaży kątowników wymienionych w spisie inwentarza w ramach postępowania upadłościowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w K. pod sygnaturą akt V GU 46/13 na sądowym rachunku depozytowym do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania oraz szczegółowego ewidencjonowania sprzedawanych w toku postępowania upadłościowego kątowników w sposób pozwalający ustalić sprzedawany gatunek kątownika, masę/ilość kątownika oraz uzyskaną cenę, tak by możliwe było ustalenie jaką kwotę pozwany otrzymał w toku likwidacji masy upadłości za konkretny gatunek masę/ilość kątownika, a także poprzez zakaz wydawania w/w kątowników osobom trzecim, które rościłyby sobie do nich jakiegokolwiek prawa [z wyłączeniem nabywców w/w kątowników w toku likwidacji masy upadłości, w szczególności prawo do wyłączenia ich z masy - również do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania, a ewentualnie:

- uchylenie postanowienia w całości przez Sąd Okręgowy i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zabezpieczającego.

Wydanemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 730¹ § 1 i 2 poprzez uznanie, że w sprawie niniejszej nie uprawdopodobniono istnienia roszczenia [istnienia prawa własności powoda] oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, podczas gdy uprawdopodobniono nie tylko własność [czego Sąd Okręgowy nie kwestionuje], ale również istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, polegającego na uniemożliwieniu lub poważnym utrudnieniu osiągnięcia celu niniejszego postępowania w przypadku gdyby podczas jego trwania doszło do sprzedaży własności powoda i podziału środków pochodzących z tej sprzedaży z pominięciem prawa odrębności przysługującego powodowi.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu zażalenia nie znalazł postaw do jego uwzględnienia.

Powód swoim powództwem zmierza do ustalenia, że przysługuje mu prawne zabezpieczenie jego wierzytelności w kwocie 490.745,09 zł w postaci przewłaszczenia na zabezpieczenie zbioru rzeczy ruchomych, których szczegółowy wykaz zawiera załącznik nr (...) do umowy przewłaszczenia z dnia 21 lipca 2011r (§ 2 umowy). Interes prawny powoda w wytoczeniu powództwa, wynika, stąd, że z uwagi na nieuwzględnienie tegoż zabezpieczenia przez Syndyka na liście wierzytelności istnieje obawa, że powód zostanie pozbawiony przywileju pierwszeństwa w uzyskaniu zabezpieczenia, analogicznie jakby przysługiwała mu wierzytelność zabezpieczona zastawem (zastawem rejestrowym).

Zgodnie z art. 70¹ ustawy z dnia 28.02.2003r Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz.535 ze zm. dalej: PUIŃ) przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów

tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Z dołączonej do pozwu kserokopii wyciągu z listy wierzytelności wynika, że Syndyk odmówił uznania wierzytelności powoda jako wierzytelności zabezpieczonej przewłaszczeniem, uznając, że przedmiotem zabezpieczenia były rzeczy ruchome oznaczone co do gatunku o zmiennym składzie, poznaczając, że dla skutecznego przeniesienia ich własności warunkiem koniecznym jest przeniesienie posiadania. Zdaniem Syndyka umowa i dołączone dokumenty nie wskazują jak zmieniał się skład rzeczy na których ustanowiono zabezpieczenie, czy rzeczy zbywane były zastępowane rzeczami tego samego rodzaju oraz kiedy wierzyciel obejmował w posiadanie te rzeczy, niemożliwym jest uznanie umowy przewłaszczenia za skuteczną (pozycja na liście 49 - rubryka 9 i 18).

W pierwszym rzędzie należy podnieść, że powód nie przedstawił dowodu, iż lista wierzytelności w tym kształcie jest prawomocna. Wszak zgodnie z art. 256 P.U.I.N. wierzyciel, któremu odmówiono uznania wierzytelności (choćby częściowo w zakresie zabezpieczenia) przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu do Sędziego Komisarza. Z kolei na postanowienie Sędziego Komisarza przysługuje zażalenie. Dopóki istnieje możliwość zmiany decyzji Syndyka w toku postępowania upadłościowego, powód nie ma interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia w toku procesu.

Nadto należy podnieść, że zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem i odpowiednio przewłaszczeniem odbywa się zgodnie z art. 338 i n. P.U.I.N. po zbyciu obciążonych rzeczy i praw oraz sporządzeniu w tym zakresie planu podziału (art. 339 P.U.I.N.). Z kolei zbycie przedsiębiorstwa upadłego poprzedzone jest sporządzeniem spisu inwentarza i wyceną jego składników ewentualnie również całości. Nadzór Sędziego Komisarza i Sądu Upadłościowego powinien zapewnić rzetelność i przejrzystość stanu masy i jej wartości. Dopiero wykonanie planu podziału wierzytelności uprzywilejowanych zagrażałoby interesom powoda, w razie wygrania sprawy. Powód jednak nie przedstawił żadnych twierdzeń na jakim etapie jest postępowanie upadłościowe.

Z omówionych względów należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I Instancji, że powód na obecnym etapie postępowania nie uprawdopodobnił interesu prawnego.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że w kontekście stanowiska Syndyka, samo dołączenie umowy przewłaszczenia z wykazem przewłaszczanych przedmiotów na dzień zawarcia umowy nie jest wystarczające dla uznania roszczenia za uprawdopodobnione. Sprawa wymaga zatem – jak się wydaje - przeprowadzenia postępowania dowodowego co do dalszego zachowania stron po zawarciu umowy, obecnego stanu kątowników i dokonania wykładni umowy zgodnie z art. 65 § 2 k.c.

Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościółek SSA Józef Wąsik